

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması Tüzüğü ve Emisyon Ticareti Sistemi Revizyonuna İlişkin Avrupa Parlamentosu Uzlaşısı Hakkında Bilgi Notu

Malumları olduğu üzere, Avrupa Komisyonu tarafından Emisyon Ticaret Sistemi (ETS)'nin revizyonuna yönelik sunulan mevzuat taslağı kapsamında Avrupa Parlamentosu (AP) taslak raporunun, AP Genel Kurulu'nun 8 Haziran 2022 tarihinde gerçekleştirilen oturumunda reddedilmesi üzerine, ETS ile bağlantılı olan Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizması (SKDM) ve Sosyal İklim Fonu mevzuat taslaklarına yönelik taslak raporların da oylaması ertelenmiş ve ETS, SKDM ve Sosyal İklim Fonu taslak raporlarının 22-23 Haziran 2022 tarihli Genel Kurul oturumunda yeniden oylanmasının öngörüldüğü bildirilmişti.

Bu çerçevede, Avrupa Parlamentosu'nun üç büyük grubu (EPP, S&D ve Renew) arasında 14-15 Haziran 2022 tarihlerinde gerçekleştirilen görüşmelerde, ETS ve SKDM kapsamında AP taslak raporlarına ilişkin sağlanan uzlaşısı üzerine ETS, SKDM ve Sosyal İklim Fonu mevzuat tekliflerine ilişkin olarak Parlamento pozisyonunu ortaya koyan üç rapor 22 Haziran 2022 tarihli Genel Kurul oturumunda oylanarak kabul edilmiştir.

Sınırdaki Karbon Düzenleme Mekanizmasına İlişkin AP Uzlaşısı

AP'de yapılan oylama neticesinde Parlamento tarafından SKDM'ye ilişkin aşağıdaki başlıklarda uzlaşısı sağlanmıştır:

SKDM kapsamında ihracatın desteklenmesi

- SKDM kapsamında sektörlerin, AB ETS'sine denk karbon fiyatlandırma mekanizması olmayan ülkelere yaptığı ihracata ihracat iadesi (serbest tahsisat) verilmesi (Komisyon teklifine DTÖ kurallarına uygun olmayacağı gerekçesiyle yer verilmemişti);
- Komisyonun, 31 Aralık 2025'e kadar ihracat iadelerinin DTÖ'ye uygunluğu ve AB ETS ve SKDM'nin ihracatçı sektörler, Avrupa üretimi ve küresel emisyonlar üzerine etkileri hakkında ayrıntılı bir değerlendirme raporu hazırlaması;
- Komisyonun 31 Aralık 2026 tarihine kadar karbon fiyatlandırma mekanizması olmayan ülkelere ihracat yapan SKDM sektörlerinin karbon kaçağına karşı korunmasına yönelik bir mevzuat teklifi hazırlaması;

Erken uygulama ve genişletilmiş kapsam

- SKDM'nin 1 Ocak 2023-31 Aralık 2026 arası geçiş döneminden sonra 1 Ocak 2027 itibarıyla yürürlüğe girmesi;
- SKDM kapsamında yer alan sektörlerde serbest tahsisatların geçiş döneminde devam etmesi; serbest tahsisatların 2027 yılından başlayarak aşamalı olarak 2032 yılında sonlandırılması ve 2032 itibarıyla ihracat iadesi istisnası dışında SKDM'nin tamamen serbest tahsisatların yerini alması (Komisyon teklifi serbest tahsisatların 2026 yılından başlanılarak 2036 yılında sonlandırılması şeklindeydi);

- Serbest tahsisatların 2027 yılında %93, 2028 yılında %84, 2029 yılında %69, 2030 yılında %50, 2031 yılında %25, 2032 yılında ise %0 olacak şekilde azaltılması;
- SKDM'nin kapsamının organik bileşenler, hidrojen, amonyak, polimerler (plastik) ve dolaylı emisyonlara genişletilmesi; ancak, SKDM'nin geçiş dönemi sona ermeden önce, polimerler ve organik bileşenlere ilişkin Komisyon tarafından gömülü emisyonların hesaplanma teknikleri, değer zincirleri ve mekanizmanın bu sektörlerde karbon kaçağı riskini önlemede başarısına ilişkin bir analiz sunulması;
- 1 Ocak 2030 tarihi itibarıyla ETS kapsamındaki sektörlerin de mekanizma kapsamına dahil edilmesi için bir takvim belirlenmesi

En Az Gelişmiş Ülkelere Destek

- SKDM'den elde edilecek gelirlerin, AB bütçesine "genel bir gelir kalemi olarak" aktarılması; ancak elde edilen gelirlerin en azından bir kısmının EAGÜ'lerin sanayisinin karbonsuzlaştırılmasına destek olarak aktarılması

Merkezi Tek Bir Otorite Kurulması

- Her üye ülkede kurulacak 27 yetkili otorite yerine mekanizmanın uygulama ve izlemesinden sorumlu tek bir merkezi yetkili otorite kurulması

hususları üçlü müzakerelerdeki AP pozisyonu olarak onaylanmıştır.

Emisyon Ticareti Sistemi Revizyonuna İlişkin AP Uzlaşısı

AP'de yapılan oylama neticesinde Parlamento tarafından ETS sistemi revizyonuna ilişkin aşağıdaki başlıklarda uzlaşısı sağlanmıştır:

- Sera gazı emisyonlarını azaltma hedefinin %61'den %63'e yükseltilmesi;
- SKDM kapsamında yer alan sektörlerde serbest tahsisatların 2027 yılından itibaren aşamalı olarak başlatmak üzere 2032 yılında tamamen sonlandırılması;
- En iyi performansı ve yenilikçiliği teşvik etmek üzere, bir sektördeki en verimli şirketlerin ilave ücretsiz tahsisat hakkı kazanabilmeleri için 2025 yılından itibaren bir ödül-ceza (bonus-malus) sistemi getirilmesi;
- ETS kapsamında tahsisat ihalelerinden elde edilecek tüm gelirin yalnızca iklim harcamalarında kullanılması;
- ETS'nin denizcilik sektörüne genişletilerek, 2024 yılı itibarıyla Avrupa içi rotalardan kaynaklanan emisyonların tamamının ETS kapsamına alınması; AB ile Avrupa dışı rotalar arasındaki emisyonların 2024 yılında %50'sinin, 2027 yılından itibaren ise tamamının ETS kapsama alınması; deniz taşımacılığındaki tahsisat ihalelerinden elde edilecek gelirlerin %75'inin, enerji açısından verimli bir AB denizcilik sektörüne geçişi desteklemek üzere oluşturulacak Okyanus Fonu'na aktarılması;
- 2026 yılından itibaren, belediye atık yakma işlemlerinin ETS'ye dahil edilmesi;

- Yeni ETS'nin (ETS2) ticari binaların ısıtılması ve ticari karayolu taşımacılığı için 2024 yılından itibaren başlatılması, ancak özel binaların ısıtılması ve özel karayolu taşımacılığı için 2029 yılından sonra devreye sokulması;
- ETS2 kapsamında 150 milyon tahsisat ihalesinden elde edilecek gelirin Sosyal İklim Fonu'na tahsis edilmesi;
- İklim Yatırım Fonu olarak yeniden adlandırılan Yenilikçilik Fonu'nun ölçeğinin önemli ölçüde artırılması;
- Modernizasyon Fonu'nda, yalnızca 2050 iklim nötr planı çerçevesinde yasal bağlayıcılığı olan hedefleri kabul eden AB üyesi ülkelerin yararlanması; ayrıca, Fon'un kullanımının hukukun üstünlüğü ilkesine saygı koşuluna bağlanması önerilmektedir.

Bundan sonraki süreçte, SKDM ve ETS'ye ilişkin Konsey pozisyonunun üye ülkelerce kabul edilmesinin ardından, Komisyon mevzuat tekliflerine yönelik olarak, Komisyon, Parlamento ve Konsey arasında üçlü müzakerelerin başlatılması öngörülmektedir.

Arz ederim.